

in epistolam I ad Corinthios IX

Barnabas sint hac potestate privati singulariter ibi. An ego solus rē. Dicit ergo nunquid rē. quasi dicat non cuz sum aplūs nūquid non habemus ego r mei potestare manducandi r bibendi nostra id est viuēdi stipendijs nostris. Augustinus. Permisit dñs non iussit apls accipere necessaria a subditis. Nūquid non habem⁹ potestare mulierem sororem scz fide circūducendi nobiscū ppter sumpt⁹ ministrandos. Ambrosius in glo. Mulieres desiderio doctine dñice r virtutū cupide apls sequebant r ministrabant eis sumpt⁹ r seruitia. Et similiter xpm secute sunt. Luc. 8. et. 23. Sicut ceteri apli vt habeat acf. 6. Et sic fratres id est cognati dñi qui maiores sunt. Gal. 2. Jacob⁹ r Johannes q videbant columine esse r. et cephas qui max⁹ est inter apls. vñ cephas interpretat caput. Ambrosius non hos reprehendit apls sed eorū more sibi pbat licere idcirco aut vt ait Augustin⁹. Dñs mulieres ministras sequi voluit ostendens quid debeat a plebibus euangelistis. Et ideo etiam ne viderent aliene a salute. Aut nunquid ego solus r barnabas. Isti em fuerit coniuncti ad predicandū gētib⁹ acf. 13. Segregate mihi barnabā r paulum in opus ad qd assumpsit eos. Nō habemus fm opinionem vestram potestare hoc operandi scz mulieres circumducendi r sumpt⁹ accipiendi: quasi dicat imo habemus sicut alij. sed omnes alij licite accipiunt. ergo r nobis licet. Deinde cum dicit. Quis militat suis stipendijs rē. hic secūdo pbat q licet accipere sumpt⁹ p auctoritate humane consuetudinis. r primo in statu militis. secundo agricole ibi. Quis plātat vineā rē. ter⁹ pastor⁹ ibi. Quis pascit gregem rē. Militi comparat prelatus ppter subditū agricole ppter verbum. pastor⁹ ppter exemplū. Debet em subditos defendere suffragio. plātare vbo. pascere exēplo. Prīmū respicit extra ecclīaz existētes. scdm ecclīā intrātes. tertīū i ecclīa omozites. Dicit g. Quis militat q. v. vtiqz hēm⁹ potestare accipiendi sumpt⁹ r merito. Quis militat suis stipendijs: qñ dicat vñ nullus. Dabant em militibus stipendia de republica. Unde Jo. dicit Luc. 3. Contenti estote stipendijs vestris. Sic predicatores r prelati accipere possunt sumpt⁹ a subditis. 1. ti. 1. Milites in illis militiā bonā. Quis em plantauit vineā r de fructu eius nō edit: Vineā dñi est ecclīa. Et. 5. Vineā dñi sabaorb domus israel est. Apli em fuerunt plātores hui⁹ vinee. s. 3. Ego plantauit apollo rigauit. Quis etiaz pascit gregem et de lacte eius nō manducat. Quasi dicat null⁹. Grex dñi sunt fideles ecclīe. Ezech. 34. Vos greges pascue mee. Huius gregis pastores sūt prelati r predicatores. Unde pmo prelato dictū est. Pasce oues meas Jo. 21. Tales possunt pasci de lacte gregis qz possunt accipere sumpt⁹ a subditis. Si g defendimus plantamus r pascimus more boni militis: boni agricole: boni pastoris licet nobis sumpt⁹ accipere. Sed qz hodie multi sunt q stipendia accipiunt r non militant. edunt fructū vinee r non plantant. lac comedunt r gregem non pascunt. Ezech. 34. Lac comedebatis greges aut meū nō pascobatis. Morandū sup illud. Nōne dñm tesum vidi q multiplicem dñi legimus visionē. Anam corporalez que pterijt de q Baruch. 3. Post hec i terris visus est r cū hominibus conuersatus. Scdm spūalem q presens est ps. Hacate r videte qm ego sum deus rē. Tertiam eternalem: q futura est de qua Jo. 17. Nolo vt vbi ego sum r illi sint meū vt videant claritatē meam. Job. 19. In carne mea video decum. Quarta momentanea que etiā futura est de q Luc. 21. Tunc videbunt filium hoīs ventētem in nube cum potestate magna. Prima fuit in mūdo. Scba in animo. Tertia in celo erit. Quarta erit in iudicio. pma visio dat exemplū viuendi. secūda adiutorij proficiendi. tertia desiderij pueniēdi: quarta odiuz peccandi

Prima dat exemplū viuendi tripliciter qz visus est pauper r penosus. vt refrenet cupiditas diuitiarum ps. Ego sum pauper r dolens rē. Et ps. Videant pauperes r letentur. Sic viderūt pastores Luc. 2. Allis r abiectus vt refrenet ambitio honoz. Esa. 53. Vidimus eum r non erat aspectus r desiderauim⁹ eum virum despectum. Ideo dicit Matth. 11. Discite a me qz mitis r humilis sum. Afflictus r passus. vt refrenet concupiscentia voluptatū Trens. 1. Vos omnes qui transitis p viam videte rē. Secūda visio dat adiutorij proficiendi tripliciter qz dat robur penitentibus culpas r penas ostēdendo sic sol attamos. Dan. 5. Aedit Baltazar manū scribentis Job. 42. Nunc oculus meus videt te rē. Spem certantibus mercedē manifestādo: sicut dñs opanti acf. 7. Ecce video celos rē. Leticiā contemplantibus pregustationes offerendo. sicut tabernaculus modicum vini ps. Sustate r videte qm suauis est domin⁹. Gen. 32. Vidi dñm facie ad facie sicut paulus hic. Tertia visio eternalis dat desiderij pueniēdi ppter tria videlz ppter verā iocūditatē Esa. 41. Videbit⁹ r gaudebit cor vestrū qz dulce lumē r delectabile rē. Hoc significatū est Jo. 20. Sauli sunt discipuli viso dño ppter iocūditatis multiplicitatē siue pluralitatē Esa. 60. Tūc videbit⁹ r affluet rē. Quippe qz videbit⁹ em sicuti est. r ipse erit omnia in omnibus. Erit em rationi plenitudo lucis. voluntati multitudo pacis. memorie prinuatio eternitatis. Propter puritatis eternitatē apoc. vltio. Serui eius seruiunt illi r videbunt patrem eius r regnabunt in secula seculoz ps. Adimplebis me leticia rē. Quarta visio dat odium siue terrore peccandi ppter tria. videlz ppter furtum ppalandū corā iudice vidente Malach. 3. Ecce veniet et qz stabit ad videndū eum: Ipse em qñ ignis cōflans rē. Propter malefactorū seuerā vltionē. Latro em vidēs socium suum suspendi plus timet furari. Jere. 7. Ire ad locum meū in sylo: r videte qd fecerim ibi. Sylo interpretat auulsa. Apoc. 1. Vidi similitē filio hominis. Et infra Ex ore eius qñ gladi⁹ ex vtraqz pre acutus eribat rē. Propter visam honoz pmiationē: videns em clericus alium presbendari qz bonus cauet a malo. ps. Videbunt iusti r lera bunt r ois iniquitas opilabit os suū. Deinde cum dicit. Nunquid fm hoīem rē. hic pbat tercio q licet sumpt⁹ accipere p auctoritatē diuine legis. Ubi pmo pponit q lex hec dicit. Secūdo verbū legis ponit ibi. Scriptū est em rē. Tertio qualiter intelligendū sit ostēdit ibi. Nūquid de bobus cura est rē. Dicit g. Nūquid rē. qñ dicat. Probauit ratione humane consuetudinis q licet nobis sumpt⁹ accipere. Sed nūquid fm hoīem id est fm humanā consuetudinem vel similitudinē tantū dico hoc: an non lex moysi diuinitus pmulgata hoc dicit: qñ dicat: immo dicit. Scriptus est em in lege moysi deut. 25. Et habeat idē. 1. Ti. 5 Non alligabis os boui triturati vt possit viuere de labore suo. i. non pbibebebis predicatorē viuere de euāgelio. Triturare em est separe granū a paleis qd facit predicator abstrahendo aīas a terrenior: iscernendo virtutes a vitijs. separedo vtilia a vanis Jere. 15. Si sepaueris pētolum a vili quasi os meum eris. Deinde cum dicit. Nūquid s bobus rē. hic ostēdit qualiter dicta auctoritas intelligenda sit Et primo q intelligēda sit lraliter de bobus. Secundo q non tm lraliter de bobus: sed spūaliter de predicatoribus ibi. An ppter nos rē. Dicit ergo. Nūquid rē. qñ dicat: hec auctoritas de bob⁹ spūalib⁹ id ē predicatoribus intelligit. Nūquid em de bobus materialib⁹ cura ē deo vt de eis in lege piciat: An ppter nos hoc vtiqz dicit. q. v. Hoc vtiqz ppter nos dicit. Nā ppter nos scpta sūt hec r illa Ro. 15. Quēcūqz scpta sūt ad nrām doctrinā scpta sūt. Propter nos in q idcirco: qñ predicator qui corda agit ad fidē debet arare i spe stipendiōz rēalū, nō tm p

Explanatio sancti Thome

pter spem hanc. Debet enim primus quere regnum dei. Et qui triturat id est bonos a malis quasi grana a malis discernit predicando scilicet ad mores debet hoc facere in spe fructus percipiendi. **2. Tim. 2.** Laborantem agricolam oportet primum de fructibus percipere. **Eccl. 6.** Is qui arat et qui seminat accedit ad illam et sustinet bonos fructus illius.

Lectio secunda.

Inos vobis spiritualia seminamus magnum est si nos carnalia vestra meramus. Si alij potestatis vestre participes sunt: quare non potius nos. Sed non visumus hac potestate. Sed omnia sustinemus: ne quod offendiculum deus euangelio christi. Nescitis quoniam qui in sacrario operant: que de sacrario sunt edunt. Et qui altario deseruiunt: cum altario participant. Ita et dominus ordinavit his qui euangelium annunciant: de euangelio viuere.

Superius probauit per auctoritatem quod licet accipere sumptus: hic probat idem per rationem. Et primo probat hoc ex eorum obligatione. Secundo ex pseudo aplos accipientium ab eis operatione ibi. Sed alij potestatis vestre. Tertio dicit quod nihilominus noluit vti hac potestate ibi. Sed non visumus. Prima ratio talis est. Plus est dare spiritualia quam accipere temporalia. ergo si aplos daret spiritualia licet ei accipere temporalia. Primo ergo explicat beneficium impensum. Secundo explicat stipendium exhibendum ibi. Magnus est si nos. Dicit ergo. Si nos. quasi dicat vere habemus potestatem accipiendi sumptus a vobis. Si enim nos seminamus vobis spiritualia fidem scilicet et sacramenta spiritum alentia a spiritu sancto ministrata magnus est si nos meramus ad sustentationem nostram. carnalia id est ad carnis sustentationem concessa. Quasi dicat Non est magnus **Ro. 15.** Si spiritualium eorum principes facti sunt gentiles debent in carnalibus ministrare. Deinde cum dicit. Si autem alij. Ecce secunda ratio ad idem talis. Veri aplos licentius participant bona subditorum quam pseudo. scilicet pseudo aplos participant. ergo multo plus veri aplos participare debent. Primo ergo ponit antecedens. Secundo consequens ibi. Quare non potius nos. Dicit ergo. Si autem alij scilicet pseudo quos non exprimit ex nomine ne confundantur. vocat eos alios quasi a consortio alienos ecclesie. Offices enim catholici unus sunt **Jo. 17.** Et sint unus. Si in quibus alij potestatis vestre participes sunt id est tam potenter vtuntur bonis vestris: quare non potius nos aplos qui causa salutis vestre laboramus. **Eccl. 12.** Da bono et ne receperis peccatorum. Deinde cum dicit. Sed non visumus. hic ostendit quod noluit vti hac potestate. Ibi dicit primo se sumptus non accepisse. Secundo dicit se nihilominus indignum esse ibi. Sed omnia sustinemus. Tertio rationem vtriusque assignat ibi. Ne quod offendiculum. Dicit ergo. Sed non. quasi dicat. Ecce pater quod licet nobis sumptus accipere. sed tamen visumus non sumus hac potestate. **5. 6.** Omnia mihi licent sed non omnia expediunt. Non sumus in quibus visumus non quod indignamur sed omnia sustinemus: quia et si penuriam patiamur tamen patienter sustinemus. **2. cor. 13.** Cum essem apud vos et egerem nulli onerosus fui. Et hoc feci ideo ne quod offendiculum deus euangelio christi. Hoc autem posset accidere. Vel quod pseudo aplos daret exemplum accipiendi. Vel quod corinthij auari erant et scandalizarent si ab eis acciperent. Vel forte putaret se emisse licentiam peccandi et diminueret in aplo auctoritas arguendi. et his modis daret offendiculum euangelio christi. **puer. 15.** Quia iustus absque offendiculo. Deinde cum dicit. Nescitis quoniam in sa-

crario. probauit quod licet sumptus accipere. primo per auctoritatem. secundo per rationem. tertio idem probat hic per exemplorum multitudinem. Ibi primo inducit similitudinem eorum qui templum reparant. Secundo eorum qui templo ministrant ibi. Et qui altari deseruiunt. Tertio adaptat similitudinem his qui predicant ibi. Et dominus ordinavit. quasi dicat. Et vere licet mihi sumptus accipere: nescitis quoniam qui in sacrario id est in templo iudeorum vel gentilium operant vt artifices que de sacrario sunt edunt. Sustinebant enim artifices de denariis qui in gazophylacio templi offerbant vt patet tempore **Joas. 4. reg. 12.** Et qui altario templi hierosolimitani vel etiam ipsi templo vt sacerdotes deseruiunt id est deuote seruunt. vna enim de. xij. abusionibus est irreuerentia coram altari. Cuius altari participant. quia parte habent de his que offerunt in altari. vt patet per totum **Leuitic. 7. et. 7. ca. Et** sicut fit hic ita et dominus ordinavit. id est rationabiliter disposuit his qui euangelium annunciant de euangelio viuere. Hoc ordinavit dicens **Matth. 10. et Luc. 10.** Dignus est enim operarius mercede sua. Notandum est hic quod aplos nominibus multorum officiorum predicatores hic designat. quia vocat eum primo militem propter officium ecclesie contra aduersarios defendendum. **2. cor. 10.** Arma militie nostre. **2. Tim. 2.** Labora sicut bonus miles christi. Secundo vinitorum propter officium palmium superfluos. i. malos resecandi **Eccl. 2.** Habo ei vitutores eius ex eodem loco. Sed heu canit. dicit. **1. Ane** am meam non custodiui. Tertio pastorem propter officium subditos bono exemplo pascendi. **1. Pe. 5.** Pascite qui in vobis est gregem. Sed heu quia bodie implet illud **Zach. 11.** Pastor et idolum vereliquit gregem. Quarto bonum propter officium maturitatis in omnibus procedendi. **puer. 14.** Ibi non sunt boues presepse vacuis est **Job. 1.** Boues arbant et asine pascebant iuxta eos. Quinto aratores propter officium corda ad fides et penitentiam aperiendi **Eccl. 10.** Trahit iudas et friget sibi sulcos iacob. Sexto trituratores propter officium malos a bonis discernendi **Esai. 41.** Ego posui te quasi plaustrum triturans nouum habens rotas serrantia et triturabis montes. Septimo seminatore propter officium frequenter et vtiliter predicandi **Luc. 8.** Sicut qui seminat seminare semen suum. ps. Sutes sicut. Nonno templi architectum propter officium ecclesie construendum et reparandum. **5. 3.** Et sapiens architectus fundamentum posuit. Decimo altaris ministrum propter officium deo deuorum impendendi. **5. 4.** Sic nos exultimur homo. Que ritur hic super illud non sum liber. **5. 10.** Ipse enim aplica dignitate potestatem habens non operari manibus sed de euangelio viuere. Contra ergo qui predicant non habentes apostolicam dignitatem non possunt sine opere manuum de euangelio viuere. Responsio glo. loquitur de potestate qua potest inuitos ad hoc cogere non de spontanea qua potest a voluntarie dantibus petere et accipere. Item ex dicta glo. videt quod prelati non teneant manibus operari. Contra **gen. 3.** In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Ipsi non sunt exempti ab hac maledictione: ergo. Responso. tenent laborem spirituale non corporale. in bene facerent si occuparent se in honestis antequam vacarent. Item super illud. nonne opus meum glo. perfectum. Contra ipsi erant imperfecti. Responso. Opus perfectum dicebant quod eis aplos predicauerat vel quod eos profecte docuerat quantum in se erat. Item super illud. Nihil quid non habemus potestatem manducandi. Contra **Mat. 10.** Gratis accepistis: gratis dare. Responso. gratis. i. sine precio sed non sine stipendio. Item super illud. Qui pascit gregem. glo. Et euangelio viuentes panem gratuitum manducabant. Contra subdit tenebant dare. Responso. Gratuitus erat ex parte recipientium: quia humiliter non potestatiue recipiebant: licet debitus ex parte dantis. Item non quid de bobus cura est deo. Quasi dicat non. Contra sap-

in epistolā I ad Corinthios IX

6. Cura est illi de oib⁹. **R**ideo. Ibi loquitur de cura generali scz puid⁹ hic de speciali scz discipline. **C**irca de bet in spe qui arat arare. Contra spes nō est de visibilib⁹ sed eternis. **R**e⁹ spes accipit equivoce. **C**irca in spe fructus recipiendi. Contra nō debet poni lucerna predicatio nis sub modio rei tēporalis. **R**ideo. predicare in spe rei temporalis nō est ponere lucernā sub modio sed p̄dicare ppter spem. **C**irca si nos vobis seminauerimus spiri tua. **C**ontra gal. 6. Que seminauerit homo hec 7 me set. ergo qui semiat spiritualia debet metere spūalia. **R**e spondeo ibi loquitur de missione stipendij.

LECTIO TERTIA.

Ego aut nullo horū vsus suz. **N**ō autem scripsi hec vt ita fiant in me. **B**onū ē em̄ mihi magis mori: q̄ vt gloria meā quis euacuet. **M**ā si euangelizauerō nō est mihi glia. necessitas em̄ mihi incū bit. **T**e enim mihi est si nō euangelizauerō. **S**i em̄ volēs hoc ago: mercedē habeo. si autē inuitus dispēsatio mihi credita est. **Q**ue est ergo merces mea vt euāgelijū predicās si ne sūptu ponā euāgelijū vt non abutar potestate mea in euāgelio.

Superius multiplici pbauit q̄ sibi licet accipere sūptus: hic ostendit q̄ nihilomin⁹ nō vult accipere sed abstinere tribus rationib⁹. **P**rimo ppter intentionē p̄mij. **S**ecundo ppter dilectionē euāgelij ibi. **M**ā cū liber essem ex om̄ib⁹ bus 7c. **T**ertio q̄ hi qui in stadio currūt. **I**n prima primo dicit quare nō vult accipere scz ne glia sua euacuet. **S**ecūdo ostendit q̄ accipiendo euacuaret ibi. **M**ā si euāgelizauerō nō ē mihi glia 7c. **T**ertio q̄ nō accipiendo p̄suabit ibi. **Q**ue ē ergo merces mea 7c. **I**n prima p̄io ostendit q̄ potestate accipere vt vti noluit. **S**ecundo q̄ vti nō intēdit ibi. **N**ō aut scripsi hoc vt 7c. **D**icit ergo **E**go aut 7c. quasi dicat tot modis constat q̄ licet mihi sumptus accipere: sed tamē ego nullo horū auctoritate. r̄e. exēplo. ad ad accipiendo vsus sum. **I**psē em̄ vel ab alijs ecclijs accipiebat vt. 2. cor. 11. **A**lias ecclesias spoliavi 7c. v̄l manibus opabat act. 20. **N**on aut 7c. **Q**uasi dicat **M**ō sum vsus sed nec vti volo. **N**on em̄ scripsi hec scz q̄ licet mihi accipere vt ita fiat in me sicut scripsi id est vt ego accipiā: q̄ nō quero datū sed fructū. **D**einde cū dicit. **B**onū est em̄ mihi 7c. **H**ic ostē dit quare hoc fecit scz ne glia sua euacuet. **U**bi primo mltiplicat affictionē corpale. **S**ecūdo suppōit ei glie dimi nutionē ibi. **Q**uā vt glia 7c. **D**icit ergo **B**onū est 7c. q̄ si diceret nō accipiā. nā si acciperē gliaz meā euacuare qd nullatenus facerē. **B**onū est em̄ mihi mori. nō solum sumptū egestate affligi magis q̄ vt glia meā quaz habeo de gratuita sinceritate p̄dicationis de p̄mio superrogationis. abstinēdo a vitijs q̄s euacuet ab aliquo ipozu ne accipiendo. vel ppter sumptus euangelicos. **U**lti ta men moderni doctores gloriā istā euacuāt vel ppter intentionē sumptū vel ppter fauorē humanū docēdo. **J**ob. 12. **D**ucit sacerdotes inglorios 7 optimates supplantat. **N**otandū est hic q̄ gloria amittit̄ septē p̄ticipiter p̄p̄ se p̄tē vitia. **N**am glia gulosoꝝ euacuāt. **A**n̄ hic d̄. **B**onus est em̄ mihi magis 7c. **G**lia luxuriosoꝝ maculat. **E**ccl. 27. **I**nclinasti femora tua mulieribus. dedisti maculam i gloria tuam. **G**loria supboꝝ captiuat. 1. macha. 2. **C**asa glie ei⁹ captiua ducta sunt. **G**loria iracundoꝝ intermittit. p̄s. **S**i reddidi retribuētibus mihi mala 7c. **E**t post. **P**ers

sequat inimic⁹ aīam meā 7c. **E**t post. **E**t glia meā i pul uerē deducat. **G**lia inuidioꝝ excludit. **R**o. 5. **U**bi ē gloria tuo tua. **G**lia auaroꝝ annihilat. p̄s. **R**e timuer⁹ cū diues factus fuerit homo 7c. **G**lia accidioꝝ culpā. 1. macha. 9. **M**oziamur in virtute ppter fratres n̄ros 7 nō inferamus crimen glie n̄re. **E**ccl. 13. **P**recellēs esto opib⁹ tuis 7 ne deder⁹ maculā in glia tua. **E**rgo p̄ gula euacuāt gloria sobrietatis. p̄ luxuriā maculat glia castitatis. p̄ supbi am captiuat glia humilitatis. per iracundiaz intermittit glia mansuetudinis. per inuidiā excludit glia charitatis. p̄ auaritiā annihilat glia liberalitatis. p̄ accidiā culpā gloria strenuitatis. **D**e istis d̄. **D**ice. 4. **G**lam eoꝝ in igno miniā cōmutabo. **D**e p̄mo exemplū in esau. **G**en. 25. **I**n holoferne. 11. **J**udith. 13. **D**e sc̄do i salomōe tertij reg. 11. **D**e tertio in lucifero. **E**sa. 14. **D**e quarto in achitofel. 2. reg. 16. **D**e quinto in chain. **G**en. 4. **D**e sexto in giesi. 4. reg. 5. **D**e septio in exploratorib⁹ numeri 13. 7 14. **M**ā et si euangelizauerō 7c. hic ostendit q̄ accipiendo sūptū euacuaret glia eius qz nō superogaret. **E**t est sua rō tal. **G**loria q̄ est p̄mij superogatiois nō debet opibus necessitat⁹ ad q̄ tenemur ex p̄cepto. sed euāgelizare tenebat ex p̄cepto. ergo ex hoc nō habebat gloriā superogatiois sed potius ex hoc q̄ nō accipiebat sūptū. p̄io ergo t̄git glorie euacuationē. **S**ecūdo euacuationis rationē ibi. **N**ecessitas enim mihi 7c. **T**ertio rōis declarationē ibi. **Q**ue em̄ mihi ē 7c. **Q**uarto recte euāgelizatum mercedē ibi. **S**i volēs hoc ago 7c. **D**icit ergo. **M**ā si euāgelizauerō 7c. quasi diceret vere euacuaret gloria mea. nā si euāgelizauerō ita q̄ sum ptus accipiā nō est mihi gloria id est superogatiois p̄mij. necessitas em̄ p̄mij mihi incūbit act. 13. **Q**uē qm̄ ad na stiones lōge mitti te. **E**t vere necessitas. **Q**ue em̄ mihi est id est pena trāsgressionis in me manet si nō euāgelizauerō. **E**sa. 6. **U**e mihi qz tacui. **A**lter legit f3 glo. 7 hoc dupli ceter. **P**rimo modo sic. **M**ā si 7c. quasi dicat. vitijs euacuaret gloria mea celestis scz si ideo p̄dicarē vt sumptū acciperē. **M**ā si euāgelizauerō t̄m ita q̄ nō ex dilectioe dei 7 primi hoc faciā nec libera voluntate nō ē mihi glia apd dei. **N**ecessitas em̄ p̄cepti q̄ nō audeo omittere mihi incūbit v̄l si solo timore fuilli p̄dico vt em̄ id est eterna dā natio mihi est si nō euāgelizauerō sicut mihi inūctus est. **S**i aut volēs 7c. **Q**uasi dicat. si necessitate hoc facio non est mihi gloria. si aut volēs hoc ago id est si voluntate ad iungo necessitati mercedē eternā habeo ideo psalmista dicit. **V**olūtate sacrificabo tibi 7 cōstebor 7c. **S**i aut inuisus id est solo p̄cepto coactus euāgelizo dispēsatio mihi credita est sicut suo vt scilicet dispensem ad alioꝝ vitia tē nō meam quasi dicat. alijs p̄ficio nō mihi. **I**ntelligit em̄ hoc de dispensatioe fuilli nō filiali s̄m glo. aug. **M**e mo inuitus benefacit 7 si bonū ē qd facit infra. 13. **S**i charitate nō habuero factus sum velut es sonās 7c. **S**ecūdo modo legit sic. **N**am si euāgelizauerō p̄ sumptib⁹ accipendis nō est mihi gloria de superogatione in p̄dicando. **P**eto em̄ cōtra me. **D**at. 10. **G**ratias accepistis gratis da te. necessitas em̄ vite sustentade mihi incūbit qz p̄ necessitate vite p̄dico. **Q**ue em̄ mihi est id est famis turbatio si nō euāgelizauerō. **S**i autē volēs id est si nō p̄ victus necessitate sed p̄ charitate hoc ago mercedē eternam habeo. **N** aut inuitus id est necessitate coactus dispēsatio mihi credita est sicut suo 7c. **D**einde cū dicit. **Q**ue ergo merces mea 7c. hic ostendit q̄ nō capiēdo sumptus gloria ei⁹ cōseruat. **U**bi primo q̄rt. **S**edō soluit ibi. **E**t euāgelijū p̄dicans 7c. **D**icit ergo. que est merces mea id est quid faci endo mercedē accipiam: quia hoc est meritū mercedis vt scilicet ego predicans euāgelijū sine sumptu ponā id est stabiliaz euāgelijū. **E**sa. 28. **P**ōet triticū per ordinē 7c. **H**oc autē faciebat s̄m gloriā ne euāgelijū venale putarē.

Explanatio sancti Thome

sine sumptu in q̄ et hoc ut nō abutar potestate mea id ē mī
hi cōmissa in euangelio predicando. quod esset si accipe
rem indistincte q̄ pderē auctoritatē libere arguendi quia
Ecc. 20. Exenia et dona excēcāt oculos iudicū et quasi mu
tus i or̄ auertēt correptionē. Ecclesiastica ergo vtilitas
implicat in hac solutiōe sc̄z p̄firmatio boni q̄ ut euāgelii
um p̄dicatō. et delectatio mali. q̄ ne abutar p̄tate. Et no
tandū q̄ quatuor tetigit differentias eor̄ q̄ tenent p̄dica
re. Quidā em̄ tenent sed nō euāgelizant hi merent penā.
Quidā tenent et euāgelizant sed roacti. hi nō merent mer
cedem sed vitāt penā. Quidā tenent et euāgelizant volun
tarie sed accipiūt sumptus. et hi merent mercedē et vitant
penā sed nō habēt superogatiōis gloriā. Quidā tenent et
euāgelizant volūtariē nec accipiūt sumptus. et hi mercedē
merentur et vitant penā et habēt superogatiōis gloriā.
Primū statū tangit ibi. Te mibi est et. Secūdu ibi. Mā
si inuitus et. Tertiu ibi. Si autē volēs et. Quartū ibi.
Que est ergo merces et.

Lectio quarta.

Nam cū liber essem ex omnib⁹ omni
um me seruū feci. vt plures lucrifa
cerē. Et factus sum iudeis tanq̄ iu
de⁹: vt iudeos lucrarer. his q̄ sub lege sunt.
quasi sub lege essem: cū ipse nō essez sub lege
vt eos q̄ sub lege erāt lucrificerē. his q̄ sine
lege erāt tanq̄ sine lege essem: cū sine lege dei
non essem sed in lege essem xp̄i: vt lucriface
rē eos q̄ sine lege erant. Factus suz infirmis
infirmus: vt infirmos lucrificerē. Omnibus
omnia aut facio. ppter euāgelii: vt p̄ticeps ei⁹
efficiar.

Superius ostendit q̄ nō vult sumpt⁹ accipere et hoc p
pter infectionē p̄mij: hic ostendit q̄ idē fecit. ppter amorem
euāgelij. Abi primo dicit q̄ omnū se seruū fecit. Secūdo
q̄ omnibus se contemperare studuit ibi. Et factus sum iu
deis et. Tertio subdit cām quare hoc fecit ibi. Mā autē
facio ppter euāgelii et. In p̄tā implicat triplicē p̄ditio
nem cōmendabilē in fuitio que sunt generalitas. libera
litas. vtilitas. Seruit ergo gratis siue liberalitē ibi. Cum
liber essem et. generalitē ibi. Omnū me et. vtilitē ibi. Et
plures lucrificerē et. Dicit ergo. Mā cū essem et. q̄si di
cat sine sumptu ponā euāgelii. nā et maius feci scilicet cū
liber essem ex omnibus id est nullius meritis obnoxio⁹ om
niū me seruū feci omnibus me cōtēperādo p vtilitatē et q̄
si debitorē p̄tuitudo. 2. cor. 4. Nos aut seruus vros p̄ ie
sum. et hoc vt plures lucrificerē id est lucrū mee p̄dicatio
nis et fuitutis facerē. Querēbat em̄ non res sed aīas. 2.
cor. 12. Non quero vestra sed vos. Si em̄ cōmendabile
est seruire in tēporalibus p̄p̄tē lucrū tēporale: q̄to plus in
spiritualibus ppter lucrū spirituale. Deinde cum dicit
Et factus sum iudeis et. hic ostendit q̄ omnibus se cōtēper
perare studuit. Et primo dicit q̄ cōtēperauit se nōdū cō
uersis. Secūdo q̄ etiā iā cōuersis ibi. Fact⁹ sū infirmis et.
Tertio q̄ generaliter vniuersis ibi. Omnibus omnia fa
ctus sum et. In prima p̄tā dicit q̄ cōtēperauit se iudeis
Secūdo q̄ samaritanis ibi. Et his qui sub lege et. Tertio
q̄ gentilibus ibi. His qui sine lege erāt et. In prima
p̄tā tangit p̄tēperationē. Secūdo p̄tēperationis ra
tionē ibi. Et iudeos et. Dicit ergo. et factus sū iudeis tā
q̄ iudeus sc̄z aliqua legalia seruando sicut in discretiōe ei⁹

boz. in circūciōe thimothei act. 15. In purificatione le
gali act. 21. Potest autē hoc itelligi duplicit. Uno modo
fm̄ hieronymū. factus sum iudeis tanq̄ iude⁹ p̄ simulato
riā dispensationē. Simulabat em̄ se suare legalia aliqua
sed nō seruabat. Alio modo fm̄ aug. Factus sū iudeis et.
Uere em̄ cōdescēdebat eis in obseruatiōe aliquoz legalū
um. ppter pliaz cōpassionē. et hoc fecit vt iudeos lucriferē
xp̄o id ē eos ad fidē xp̄i puerteret. Deinde cū dicit. Et
his qui sub lege sunt et. hic dicit q̄ p̄tēperabat se samari
tanis. Abi notariū tria de ipso. Primo eius sagacitas in
hoc q̄ se p̄tēperabat. Secūdo ei⁹ libertas in hoc q̄ sub
lege nō erat. Tertio eius vtilitas in hoc q̄ lucrificabat.
Dicit ergo sum etiā his q̄ sub lege moysi sunt id est sama
ritanis qui nō sūt iudei sed asirij q̄ fuerūt adducti ad in
habitanduū terrā isrl. 4. reg. 17. Ibi etiā erant sub lege
moysi q̄ tū quinqz liberos moysi recipiebāt. his ergo fa
ctus sum quasi sub lege essem approbādo sc̄z legē et ex ea
docēdo xp̄m. cū tū ipse sub lege nō essem fm̄ literalē ob
uantia. vel seruiliter: q̄ iusto non est lex posita. 1. thi. 1. et
hoc ideo feci vt eos qui sub lege erāt sc̄z ipsos samarita
nos lucrificerē: eos ad fidē xp̄i cōuertendo. Deinde cū
dicit. His qui sine lege erant et. hic dicit q̄ p̄tēperauit se
gentilibus. Abi primo tangit suā p̄formitatē. Secūdo sue
fidei veritatē ibi. Cū tū sine lege et. Tertio sue intētiōis
recritudinē ibi. Et lucrificerē et. et hoc est. Et fact⁹ sum
his q̄ sine lege erāt id est gentibus. Ro. 2. Qū em̄ gentes
que legē nō habēt: tanq̄ sine lege essem assentiēdo ratiō
bus eor̄ et bonis positionib⁹ p̄boz vt patet act. 17. cum
tū sine lege nō essem. Ro. 7. 2. Vente seruo legi dei. Et
in lege essem nō iudaica sed xp̄i q̄ deus est nō autē moyses
De qua gal. 6. Alter alterius onera portate et sic adiple
bitis et. Et hoc ideo feci vt lucrificerē eos qui sine lege
erant gētilēs ad fidē pueritudo o felix zelator. Greg. Nul
lum tale sacrificiū quale zelus aīaz. Deinde cum dicit
Factus sum infirmis et. hic ostendit q̄ se cōtēperauit tam
pueris. Abi primo ponit modū bonū. Secūdo finē debis
tum ibi. Et infirmos. Dicit ergo factus suz etiā infirmis
in fide infirm⁹. a licitis abstineō do. 2. cor. 11. Quis infir
matur et ego nō infirmor. Sic facit bonus medicus q̄ come
dit cibū infirmi vt eū puocet ad comedēdu et sic sanet. Et
hoc feci vt infirmos lucrificerē eos in fide roborādo. Et
breuiter obus oīa factus sum: quasi essem omnū secarū
Ideo dicitur infra. 10. Sicut et ego p̄ omnia omnib⁹ pla
ceo et hoc vt omnes facerē saluos. Sap. 18. In vestimē
to poderis qd̄ habebat aaron totus orbis terraz erat des
scriptus. Et. 2. reg. 4. Heliseus p̄traxit se ad modū pue
ri et sic suscitauit illū. Et q̄ fm̄ p̄mox omnis alteritas di
scors: similitudo vero appetēda est ido viri sp̄iales salua
vite et religionis sue obfuantia oibus se debēt p̄formare.
Deinde cū dicit. Omnia facio ppter euāgelii. Super
ius ostendit q̄ omnibus se contemperare studuit: hic sub
dit rationē quare hoc facit et hanc duplicē. Quam ex pte
euāgelij scilicet vt cursū libere habeat. Aliaz ex pte sui
scilicet vt p̄missum p̄mū obtineat ibi. Et p̄ticeps et. Et
hoc est quod dicit. Omnia aut facio ppter euāgelii sine
impedimēto p̄dicandū vt p̄ticeps eius: id est p̄missionū
q̄ i eo p̄tinent efficiar. Mat. 5. Qui fecerit et docuerit sic
magnus vocabitur in regno celoꝝ.

Lectio quinta.

Nescitis qm̄ hi q̄ in stadio currūt om
nes qd̄ currūt: sed vn⁹ accipit bra
uium. Sic currite vt cōprehēdatis.
omnis em̄ q̄ in agone p̄tēdit ab oib⁹ se absti
net. et illi quidē vt corruptibile coronā acci

in epistolā I ad Corinthios IX

piat nos autē incorruptā. Ego igit sic curro
nō quāsi in incertū: sic pugno nō quāsi aerē
verberās. Sed castigo corp⁹ meū ⁊ in serui-
tutē redigo: ne forte cū alijs pdicaueris: ipe
reprob⁹ efficiar.

Supius ondit qd pposuit a sumptib⁹ abstinere. Primo
ppter intentionē pmijs. Secundo ppter amorē euangelijs
hic tertio ppter expeditionē cursū ⁊ agonis sui. Primo
quidē ondit qd oportet in stadio expedite currere. Secū-
do qd similit̄ oportet in agōe expedite certare ibi. Omnis
enī qui in agōe ⁊c. Tertio qd ipe facit vtrūq; ibi. Ego igit
sic curro ⁊c. In prima pmo pōit exemplū expedite cur-
rentiū. Secundo monet eos ad silt̄ currendū ibi. Sic cur-
rite ⁊c. In prima pmo tāgit currendi exercitiū. Scdo pue-
nientiā currendi ibi. Omnes enī qdē currunt ⁊c. Tertio
differentiā puentiū ibi. S; vnus accipit brauiū ⁊c. In
primo notat pōitū viatorū. In scdo multitudo vocatorū
In tertio paucitas electorū Mat. 20. Multi sunt vocati
pauci vero electi. Conditionē vero viatorū describit a tri-
bus. A certitudine cū qrit. Felicis. A breuitate cū ad-
dit In stadio. A labore cū subdit. Currūt. Dicit ergo nes-
citis. Quod triplicit̄ continuat. Primo modo sic. quasi
dicat Recte abstinere a sumptib⁹ lumēdis vt princeps ef-
ficiar. Nā si nō abstinere a cōtrarijs euāgelio nō essem ei⁹
princeps. Rescitis enī qd hi ⁊c. Vel sic. Rescitis qd hoc fa-
cio vt princeps euāgelij efficiar ⁊ vtiq; possum esse princeps
Nā non sic est de euāgelij pmo vt de cursū brauiū. qd h
vnus accipit brauiū ibi vero omnes accipere pnt. Tertio
modo sic. Rescitis. quasi diceret. Ideo aut sic curro. qd li-
cet multi currentes sint. pauci tñ sunt puenientes. Resci-
tis enī qd hi qui in stadio currūt oēs qdē currūt. In labo-
re pares sunt: sed vnus tñ accipit brauiū id est pmiū cur-
sus. Stadiū enī est spaciū in quo pedites currūt qd her-
cules dicitur statuisse. Perficiūt autē stadiū. 125. passus
Et dicitur stadiū a stādo qd hercules tot passus currebāt
⁊ postea stabat ⁊ respirabat. in fine hui⁹ spacijs pōebat ali-
quid qd erat pmiū cursū. vt equ⁹ ⁊ pāuis purpureus. ⁊
hoc dicit brauiū. Et licet in hoc stadio oēs currerēt vnus
tñ solus accipiebat brauiū scilicet qd citius pūtebat. Sic
in cursū spaciū vnus tñ scilicet pfeuerās accipit brauiū
Quia qd pfeuerauerit vsq; in fine hic salu⁹ erit. ¶ Deinde
cū dicit Sic currite ⁊c. monet eos ad currendū. Ubi impli-
cat tria. A cū strēnuū: Currite. Modū debitiū: Sic. Fine
optimū: Et cōprehendat. Dicit ergo sic ⁊c. quasi diceret
qd vnus accipit brauiū sic currite p viā veritatis pfeuerā-
tes vt cōprehēdat brauiū vite eterne. he. 12. Per patis
entiā curram⁹ ad ppositū nobis certamē. ¶ Deinde cum
dicit Vis aut qd in agone ⁊c. ondit qd in agōe oportet ex-
pedite certare. Ubi pmo tāgit agonizantiū pugnā. Secū-
do pugnandi formā firmā ibi. Ab omnibus se abstinere ⁊c.
Tertio sic pugnantiū mercedē debitiā ibi. Et illi qdē vt cor-
ruptibilē ⁊c. Pmiū est necessitatis scz pugnare. Scdm
virtutis scilicet abstinere. Tertii felicitatis scz coronam
accipere. Dicit ergo Omnis qui in agone ⁊c. quasi dice-
ret vere sic agendū est. qd patet exēplo. qd ondit qd in agōe
cōtendit ab omnib⁹ impediētibus se abstinere. Uñ ⁊ nudū
agonizabāt in palaestra. Attēde vt aug. ait qd de reb⁹ nō
laudādis mltē trahunt similitudines. ¶ Deinde cū dicit
Et illi qdē vt corruptibilē ⁊c. tāgit pugnantiū mercedem
Et primo pugnantiū materialē. Scdo pugnantiū spūaliē
ibi. Nos autē incorrupti ⁊c. Dicit ergo. Et illi quidē absti-
nent vt corruptibilē coronā accipiāt qd modicū est. Nos
autē abstinere debem⁹ vt accipiamus incorruptā scz coro-
nam vite de qua Jac. 1. Beatus vir qui suffert tēptatio-
nem qm̄ cū pbarus fuerit ⁊c. ¶ Deinde cū dicit Ego igit

tur sic curro ⁊c. ponit exemplū vtriusq; scz currendi ⁊ pu-
gnandi. vbi primo tangit cursū suū in pfectū boni. Secū-
do pugnā suā in victoria mali ibi Sic pugno ⁊c. Tertio
rationē vtriusq; facti ibi. S; castigo. ⁊c. Dicit ergo Ego
igit ⁊c. quasi dicat quia talis corona fuit: igit ego sic cur-
ro bonū operādo nō quāsi in incertū id est vt sim incertus
de premio. In incertū enī currit qui talia facit vt de qui
busdā sperare: ex alijs possit desperare Omnia instrunt
ad bonū ⁊ psona aplica que notat ibi. Ego. ⁊ forma implicita
que notat ibi. Sic Et actio strenua que no tatur ibi.
Curro. Et merces sperata que notatur ibi Non quāsi in
incertum philipens. 2. Non inuacuum cucurri nec inua-
cuum laboraui. Sic pugno cōtra hostes decertando cons-
tra malū. Nō quāsi aerē verberās id est nō verbis tantū
sed factis. Nō enī in fūone est regnum dei sed in virtute.
supra. 4. Vel nō quāsi aerē verberās id est non inaniter
me fatigando: aduerfartum nō ledēdo. Sic erit pfectus
homo si sic se habeat vt sit intentus in pfectione. Isa. 38.
Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine anime
mee Deuotus in orōe Mat. 6. Sic ergo orabit⁹ Pater
noster qui es in celis ⁊c. Efficax in pdicatione Jac. 2. Sic
loq̄mini ⁊ sic facite. Hec tria p̄tinent ad actū ois recti ita
tñ qd cōfessio dirigat deo ⁊ primo. orō soli deo. pdicatio
soli primo. Fortis in pugnādo. Uñ hic pugno ⁊c. Apo.
3. Qui vicerit sic vestiet veste alba. Patiens in sustinen-
do. Judith. 8. Sic isaac. sic iacob. sic moyses ⁊ oēs qd pla-
cuerūt deo p multas tribulationes trāserūt fideles. Cau-
tus in se fuando. Josue. 2. Ad mōtana cōfēditte ne forte
occurrāt vobis reuertētes ⁊c. sic ibitis viā vram. Primū
ppter malū culpe scz pugna. Secundū cōtra malū pene
scz p̄tentiā. Tertii p̄tra malū tēptatiōis scz cautela. Be-
nignus in p̄donādo Mat. 18. Sic non est volūtas an-
te patrē vt ⁊c. Inutilē se reputādo Luc. 17. Sic ⁊ vos
cū feceritis oīa qd p̄cepta ⁊c. Sollicitus se dīcūcēdo iura
11. Probet aut se homo ⁊ sic de pane illo edat ⁊c. Pmiū
reprobat malitiā p̄mi. Scdm pbat bonitatē dei. Ter-
tiū dubitatē status p̄prij. Humilis in obsequēdo Mat.
4. Sic decet nos implere omnē iustitiā. Agilis in p̄ficiē-
do. vnde hic Sic currite id est p̄fice in bono vt cōphē-
datis. Cōstans in p̄seuerando. Uñ hic Sic currite phil.
4. Sic state in domo charissimī. Famosos in cōuertēdo
supra. 4. Sic nos existimet homo. ⁊c. Primū r̄spicit iel-
pientes. Scdm p̄ficientes. Tertii p̄seuerātes. Quartū
p̄fectos. ¶ Deinde cū dicit Sed castigo corp⁹ meū ⁊c. tā-
git rationē pdictorū vtriusq;. Ubi pmo tangit austeritatē
vite. Scdo cōmendationē doctrine ibi Ne forte ⁊c. Ter-
tio rationē cōcordie vtriusq; ibi. Ipse reprob⁹ ⁊c. Ergo
implet factū qd docet verbo ne se damnet ore p̄prio. Et
hoc est qd dicit. Sed castigo corpus meū p declinationes
mali: motus carnis illicitos reprimēdo. Castigo ergo nō
occido corpus meū nō tñ alienū. Ro. 12. Exhibeat⁹ cor-
pora v̄ra hostiā viuētē sanctā deo placētē rationabile
obsequiū vestrū. Et in fuiturē redigo p operationē boni ⁊
corpus scz spiritui fuitre cogēdo. ⁊ sensualitatē rōi subijci-
endo. sicut de beato martino legit. Carnes spiritui fuitre
cogebat. ⁊ hoc facio ne forte cū alijs pdicaueris ⁊c. Aug.
Suo timore nos terruit apls. qd enī faciet agnus vbi ari-
es timet ⁊ tremet. Ipse reprob⁹ id est a deo reprobat⁹
efficiar. qd turpe esset. Ro. 2. Qui pdicas nō furandum
furaris. De huiusmodi posset vere dici illud Job. 4. Ec-
ce docuisti plurimos ⁊c. Hunc autē vēit sup te plagas de-
fecisti ¶ Dicit queritur ibi. Melius est mihi mori ⁊c. Con-
tra gloria non euacuat nisi per peccatū. ergo accipere essē-
tialē peccatum non ergo licitum. Respōdeo gloria essentialē
per hoc nō euacuat sed gloria accidentalē de hoc ope-
re superogationis. ¶ Item si euanglizauero nō est mihi

Explanatio sancti Thome

Gloria. Contra euangelizanti et sumptus accipiendi debet et aurea et aureola. Sed glo. exponit quoniam euangelizati ex necessitate timoris vel ex cupiditate mercedis temporalis. **¶** Item super illud. Dispensatio mihi credita est. Glo. Non debemus euangelizare ut manducemus. Contra ergo predicatores questuarij peccant mortaliter: quia faciunt quod non debent. **¶** Rudeo si propter questum principaliter faciunt peccat. sed si propter fructum spirituale inde puenientem bene faciunt. **¶** Item ibi: dem glo. Propter regnum dei debemus operari omnia non solum sed cum regno dei mercedem temporalem meditari. Contra ergo qui vadunt ad ecclesiam pro distributionibus peccant. **¶** Respondeo vix est si solum vel principaliter propter hoc vadant. **¶** Item super hoc. **¶** Et non abutar potestate. Glo. quod esset si acciperet quod prebatur supra eodem quod et licet accipere. **¶** Respondeo deo intelligendum est si acciperet indiscrete et inordinate et imoderate. **¶** Item omnium seruus me feci. Contra supra 6. Nolite serui effici hominum. **¶** Rudeo hic loquitur de virtute charitatis scilicet in bono: ibi de seruitute iniquitatis scilicet in malo. **¶** Item factus sum iudeis iudeus. Glo. in cibis accipiendis vel non accipiendis. Contra glo. Iniuste ergo reprehendit petrus de discretione ciborum gal. 2. imo bene quia petrus discretus erat cum scandalo gentium scilicet in locis gentium: paulus autem non. **¶** Item ibidem glo. Propter scandalum iudeorum circumcidit thimotheum act. 16. Contra veritas doctrine vite et iustitie non debet dimitti propter scandalum. **¶** Rudeo vix ad divulgationem euangelij non erat de veritate doctrine si ne vite ne homines circumciderent sed ne spem ponerent in circumcissione. **¶** Item ut omnes faceret saluos. Contra sciebat non omnes saluandos. **¶** Respondeo volebat omnes in particulari id est quilibet pro se non omnes simul. **¶** Item super illud omnes quidem currunt. Glo. in spirituali agone quotique quidem currunt si spiritualiter currunt accipiunt et qui prior venerit expectat ut coronetur cum posteriori. Contra vnusquisque in morte coronatur. **¶** Respondeo hoc intelligit de gloria corporalis non anime. **¶** Item super illud. Ne forte cum predicaueris. Glo. tuo timore nos terret aplus. Contra. 1. Job. 4. Perfecta charitas foras mittit timorem. **¶** Rudeo verum est timorem peccare sed non timorem separationis sue offense.

¶ Incipit capitulum decimum.

Nolo enim vos ignorare fratres: quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt et omnes mare transierunt et omnes in moyse baptizati sunt in nube et in mari. Et omnes eandem escam spiritalem manducauerunt. et omnes eundem potum spiritalem biberunt. Bibebant autem de petra spirituali consequente eos petra. petra autem erat christus. Sed non in pluribus eorum beneplacitum est deo. Nam prostrati sunt in deserto.

Superius monuit abstinere ab ydoloritibus. **¶** Primo propter vitandam scandalum fratrum infirmorum ca. 8. **¶** Secundo propter exemplum suum qui abstinet propter alios ab acceptatione superius cap. 9. **¶** Hic tertio monet ad idem ex consideratione iudeorum in deserto ydola venerantius. **¶** Vbi exemplo peccatorum. **¶** Primo monet abstinere a peccatione peccatorum similitum. **¶** Secundo specialiter a comestione ydolorum ibi. **¶** Propter quod charissimi fugite ab ydolorum cultura etc. **¶** In prima primo ostendit quod antiquus iudeis commisit. **¶** Secundo propter quid. quia non propter se tantum sed propter nos corrigendos ita enuntiat. **¶** Hec autem in figura facta sunt nostri etc. **¶** Tertio ut exemplo eorum caueant concludit ibi. **¶** Itaque qui se existimat stare etc. **¶** Ergo pena timenda cautela adhibenda. **¶** In prima primo ponit beneficia gra-

tie eis impensa existentibus in egypto. **¶** Secundo prestata in deserto ibi. **¶** Et omnes eandem escam etc. **¶** Tertio flagella propter in gratitudinem inflata ibi. **¶** Sed non in pluribus etc. **¶** In prima tangit tria beneficia. **¶** Primum in preteritione nubis. **¶** Secundum in transitu maris rubri ibi. **¶** Et omnes mare transierunt etc. **¶** Tertium in purgatione baptismatis ibi. **¶** Et omnes in moyse etc. **¶** Dicit ergo Nolo vos etc. quasi dicat. sic agendum est sicut monui. **¶** Non enim sufficiunt sacramenta ecclesie suscepta vobis postea peccantibus si ne iudeis dei beneficia quin postea punirent. **¶** Nolo enim vos ignorare etc. **¶** Hoc dupliciter legitur. **¶** Uno modo de bonis et malis communiter. **¶** Alio modo de malis specialiter. **¶** Primo modo sic. **¶** Nolo vos ignorare fratres quoniam patres nostri institutores fidei nostre. omnes tam boni quam mali sub nube protegente fuerunt. **¶** Exo. 13. Dominus peccabat eos ad ostendendum viam per diem in columna nubis etc. **¶** Et sub nube id est sub figura et ymbra. he. 10. **¶** Ambrosium habens lex futurorum etc. **¶** Et omnes mare rubrum submersis hostibus transierunt. non de vna ripa ad ripam oppositam. sed ad eandem unde transierunt quendam sinum maris: et omnes in moyse id est in vnicuique signa illa purgati ab ignorantia. **¶** Et a vitio pro fide scilicet submersis egyptijs. Exo. 14. **¶** Timuit pro pulvis domini et crediderunt domino et suo suo moyse. **¶** Et baptizati sunt id est signum baptismi receperunt. **¶** Hanc baptismi constat ex aqua et spiritu Job. 3. **¶** Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu. **¶** Hucus autem symbolus erat spiritus in mare vero aque ut dicit Dam. **¶** Deinde cum dicit. **¶** Et omnes eandem escam spiritalem etc. **¶** Post beneficia exhibita israel de egypto pro exiit. hic tangit beneficia exhibita in deserto. **¶** Et primo beneficium manne. **¶** Secundo beneficium aque ibi. **¶** Et omnes eundem potum etc. **¶** Tertio potus originem mirabilem ibi. **¶** Bibebant autem etc. **¶** Quarto originem significationem ibi. **¶** Petra autem etc. **¶** Dicit ergo **¶** Et omnes eandem escam spiritalem manducauerunt manam scilicet de celo. **¶** Vocat autem escam spiritalem cum esset corporalis: sed quia miraculose fuit data. **¶** De hoc habetur Sap. 16. **¶** Panem de celo prestisti eis. **¶** Et omnes eundem potum spiritalem id est aquam de petra. **¶** Numeri 20. **¶** Loquimini ad petram et ipsa dabit vobis aquam. **¶** Percussit petram et fluxerunt aque. **¶** Bibebant autem de petra spirituali quod dicitur spirituali propter effectum miraculosum propter futurum signum. **¶** petra sequente eos **¶** Dupliciter intelligit sequente id est satisfaciens voluntati eorum. **¶** ps. **¶** Desiderium eorum artulit eis **¶** Aque enim vbiq; sequebantur eos **¶** Esa. 48. **¶** Aquam de petra produxit eis etc. **¶** Et consequente eos id est veritate sequentem significante. **¶** Petra autem erat christus. non pro substantiam sed per significationem. **¶** Hic est lapis quem reprobauerunt etc. **¶** Alio modo legitur de bonis breuiter sic. **¶** Nolo vos ignorare fratres quoniam patres nostri institutores fidei nostre omnes boni spiritualiter. **¶** Unde dicit patres nostri non illos sub nube fuerunt sicut prius. et omnes eandem escam manducauerunt spiritalem id est corpus christi in signo spirituali intellecto. **¶** Unde eandem escam spiritalem manducauerunt id est scilicet quod nos. sed aliam escam corporalem quam nos. et hoc quod ad maiores in christum credentes. **¶** Manducabant christum spiritualiter sicut illud **¶** Crede et manducaisti. **¶** Et omnes eundem potum biberunt scilicet christi sanguinem in signo. **¶** Sic loquitur de signo et potu spirituali per fidem non de corporali. **¶** Bibebant autem de spirituali etc. sicut prius **¶** Appetendus cibus et potus quia sufficiens. **¶** Unde dicit **¶** Omnes manducauerunt. **¶** In deficientibus quia eundem. **¶** Utiles quia potus et cibus spiritualis quod notatur in ipso nomine spiritualis etc. **¶** Deinde cum dicit **¶** Sed non in pluribus etc. post beneficia tangit flagella. et primo offensam. **¶** Secundo penam ibi. **¶** Nam prostrati sunt. **¶** Dicit ergo. **¶** Sed non in pluribus etc. quasi dicat bis omnibus beneficijs vsi sunt iudei sed non in pluribus eorum beneplacitum